

Título: *Lo que nos cuentan las imágenes. Charlas sobre el arte y la ciencia.*
Autor: Ernst Gombrich. Didier Eribon
Editorial: Debate, Madrid, 1992
Núm páxinas: 168
Tamaño: 21 x 14 cms.

Sempre resulta interesante o con-
 tido dunha entrevista cunha persoa da talla
 de Ernst Gombrich. Hai pouco tempo, en
 xuño de 1990, podíamos le-la entrevista
 que mantivo con Carlos Montes, arquitecto
 e catedrático de Análise de Formas Arquitectónicas na Escola de Arquitectura de Valladolid¹, na que quedaba clara a súa postura no referente a estudio, investigación e métodos sobre a arte. Alí dicía: "También hai muchas mansiones en los estudios de historia del arte. Yo nunca defendería el que todo historiador del arte se ocupara de los problemas que a mi me han interesado. Siempre he enfatizado por encima de todo que el papel tradicional del historiador del arte, como consultor de coleccionistas y museos, permanecerá siempre como el más importante". E ó contestar sobre a influencia que nel tiveron os seus mestres, dinos: "Estaban interesados en los movimientos de estilo de gran escala... y en explicar estos acontecimientos. Siempre ha sido obvio que cualquier explicación tal hubiera tenido que llevar a la

psicología, particularmente a la psicología de la percepción. He continuado esta tradición, pero por supuesto sin excluir otros aspectos. Nunca reclamaría el haber dicho la última palabra de ninguno de ellos (...)"

O texto que agora comentamos é unha longa entrevista realizada con mestría por Didier Eribon, co título *Lo que nos cuentan las imágenes*, e o suxestivo subtítulo *Charlas sobre el arte y la ciencia*. A entrevista está dividida en tres partes. Na primeira fálase dos recordos e xermes vocacionais de Gombrich na súa Viena natal, da sociedade que o rodea e de todo canto, segundo el mesmo ou o seu entrevistador, puido influír nas súas decisións posteriores.

A fuxida de Viena, a residencia en Londres, os avatares da escasez de traballo durante a guerra e a entrada na BBC como traductor amosan o proceder humano de supervivencia, que é a cara descoñecida do gran pensador que coñecemos.

1. Esta entrevista está publicada en *Composición Arquitectónica, Art et Architecture*, 6 (xuño de 1990), pp. 125-136, Instituto de Arte y Humanidades. Fundación Faustino Orbeagoiz Eizaguirre, Bilbao.

As outras dúas partes están dedicadas á súa obra, a comentar ou expoñer os seus principios de investigación ou as súas ideas sobre a arte. A súa Historia da Arte comeza coa contradictoria frase "No existe, realmente, el arte". A análise lévao a afirmar que só existen artistas, e que tamén existe unha produción de imaxes, ou máis exactamente, unha arte de creación de imaxes. Se falamos dunha obra de arte ou dun gran artista estamos facendo un xuízo de valor e non unha análise baseada na psicoloxía da percepción, nin resaltámo-lo feito de por que se produciron estas ou aquelas imaxes e a súa significación cultural. Tendo en conta a evolución e os cambios nos conceptos que leva consigo toda cultura, chega o momento en que lle podemos chamar arte a isto ou a isto outro, pero non podemos dicir que é arte, o que supón rematar coa maneira aristotélica de defini-las cousas.

Con todo, esta ruptura non aparecerá ata o século XX. A teoría tan manexada, de que o Impresionismo é unha ruptura do seu momento co mundo tradicional descualifícase por si mesma, pois os impresionistas seguían pintando nun bastidor, sobre un lenzo, e os problemas que xurdían, por exemplo pinta-la luz ou as paisaxes, artistas como Corot ou Boudin xa os lograran superar.

A ruptura aparecerá sempre por reforma dunha linguaxe existente, porque se se quixese inventar unha linguaxe completamente nova non nos poderíamos entender. Gombrich móstrase convencido de que cada artista debe aprender, en pri-

meiro termo, a linguaxe da súa arte, as súas convencións, e que só poderá avanzar cando as domine. Este razoamento levarao a afirmar, máis adiante, que ó non crer na ideoloxía de vangarda, esta convencido de que hoxe hai moi bos artistas, que forman unha especie de base da arte, e que gañan modestamente a súa vida sen chama-la atención dos medios de comunicación de masas. A eles deséxalles boa sorte e moita satisfacción no que fan.

Son moi interesantes as páxinas dedicadas a comenta-lo seu libro *El sentido del orden*, no que afirma que a decoración ten a súa propia historia. Basea a súa teoría en que o inesperado é o que rexistra o noso espírito. Dito dunha maneira máis exacta, o grao do inesperado. Sempre estamos esperando a ver se ocorre algún cambio, e en decoración hai continuamente ese xogo entre a creación dunha espera e a sorpresa.

Ó preguntarlle que método segue para suscitar unha cuestión e encontrarlle respostas, responde que usa o sentido común, pois cada problema precisa dun método diferente para atoparlle resposta. Por iso apela ó sentido común en máis dunha ocasión.

Declárase tamén partidario de defende-los valores da civilización tradicional da Europa Occidental, a pesar das cousas arrepiantes que hai nesta civilización, pois cre que o historiador da arte é o alto-falante da nosa civilización, e hai que conservar-la memoria do pasado e tamén coñece-lo que a este pasado lle debemos.

Nun momento en que falan sobre os criterios obxectivos e subxectivos para decidir se unha obra é boa ou mala, anuncian-la próxima publicación dunha serie de textos seus co título *Topics of our Time*. Oxalá chegue axiña ás nosas librerías.

Javier Vilariño Pintos